

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE] SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 24. oktobrī¹

Lieta C-244/18 P

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE
pret

Eiropas Komisiju

Apelācija – Pasākumi apelācijas sūdzības iesniedzēja atbalstam, ko Grieķijas iestādes veica uzņēmuma privatizācijas programmas ietvaros – Valsts garantijas – Komisijas lēmums, ar ko šie pasākumi ir atzīti par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu – Jēdziens “ekonomiskās priekšrocības” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē – Grūtībās nonācis uzņēmums – Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes – Valsts atbalsta atgūšana – Atgūstamā atbalsta summu noteikšana – Ārkārtas apstākļi

I. Ievads

1. Ar šo apelācijas sūdzību *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* (turpmāk tekstā – “*Larko*” vai “apelācijas sūdzības iesniedzējs”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 1. februāra spriedumu *Larko/Komisija*² (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā noraidīja *Larko* prasību atcelt Eiropas Komisijas Lēmumu 2014/539/ES (2014. gada 27. marts) par valsts atbalstu SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), ko Grieķija piešķirusi uzņēmumam *Larco General Mining & Metallurgical Company SA*³ (turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”).

2. Saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos tiks analizēta tikai apelācijas sūdzības otrā pamata pirmā daļa, kas galvenokārt attiecas uz jēdziena “ekonomiskā priekšrocība” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē kļūdainu interpretāciju, un ceturtais pamats, kas galvenokārt attiecas uz Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108.] panta piemērošanai⁴, 14. panta 1. punkta pārkāpumu saistībā ar atbalsta atgūšanu.

3. Analīzes noslēgumā es piedāvāšu Tiesai noraidīt otrā pamata pirmo daļu un ceturto pamatu kā nepamatotu.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² T-423/14, EU:T:2018:57.

³ OV 2014, L 254, 24. lpp.

⁴ OV 1999, L 83, 1. lpp.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Regula (EK) Nr. 659/1999

4. Regulas Nr. 659/1999 14. panta "Atbalsta atgūšana" 1. punktā ir noteikts:

"Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja [..]."

B. Grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes

5. Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (turpmāk tekstā – "Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes")⁵ 2.1. iedaļas "Grūtībās nonākuša uzņēmuma" jēdziens" 9.–11. punktā ir paredzēts:

"9. Jēdzienam "grūtībās nonācis uzņēmums" nav Kopienas definīcijas. Tomēr šajās pamatnostādnēs Komisija uzskata uzņēmumu par nonākušu grūtībās, ja tas no saviem resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no sava īpašnieka/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējas iejaukšanās īstermiņā vai vidējā termiņā gandrīz noteikti novedīs to līdz nespējai turpināt darbību.

10. Jo īpaši šo pamatnostādņu nolūkiem uzņēmums principā un neatkarīgi no tā lieluma tiek uzskatīts par nonākušu grūtībās šādos gadījumos:

[..]

11. Pat tad, ja neviens no gadījumiem, kas norādīti 10. punktā, nepastāv, uzņēmumu tomēr var uzskatīt par grūtībās esošu uzņēmumu, jo īpaši, ja novērojamas parastās grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, tādas kā zaudējumu pieaugums, apgrozījuma samazināšanās, gatavās produkcijas krājumu pieaugšana, jaudas pārpalikums, naudas plūsmas samazināšanās, parāda pieaugums, procentu likmju celšanās un krītoša vai nulles neto aktīvu vērtība. [..]"

C. Paziņojums par garantijām

6. 2008. gada 20. jūnija Komisijas paziņojuma par [LESD 107.] un [108.] panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (turpmāk tekstā – "Paziņojums par garantijām")⁶ 2.1. punkta "Vispārīgas piezīmes", kas attiecas uz LESD 107. pantu, trešajā daļā ir noteikts:

"Lai nepieļautu nekādas šaubas, attiecībā uz valsts garantijām jāprecizē valsts līdzekļu jēdziens. Valsts garantijas priekšrocība ir tā, ka valsts uzņemas ar garantiju saistīto risku. To, ka valsts uzņemas risku, parasti vajadzētu atlīdzināt, maksājot atbilstīgu prēmiju. Ja valsts pilnībā vai daļēji atsakās no šādas prēmijas, rodas gan labums uzņēmumam, gan valsts līdzekļu samazinājums. Tādējādi pat ja izrādās, ka valsts nemaz neveic ar garantiju saistītus maksājumus, saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu tomēr var runāt par valsts atbalstu. Atbalstu uzskata par piešķirtu garantijas izsniegšanas brīdī, nevis garantijas izmantošanas brīdī vai tad, kad tiek veikts maksājums saskaņā ar garantijas noteikumiem. Tas, vai garantija nozīmē valsts atbalstu, un, ja nozīmē, tad tas, kāds var būt valsts atbalsta apmērs, jāvērtē garantijas izsniegšanas laikā."

5 OV 2004, C 244, 2. lpp.

6 OV 2008, C 155, 10. lpp.

7. Šī paziņojuma 3.2. punktā “Individuālas garantijas” ir paredzēts:

“Attiecībā uz individuālu valsts garantiju Komisija uzskata, ka, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi, ir pietiekams pamats uzskatīt, ka valsts atbalsta nav.

a) Aizņēmējam nav finansiālu grūtību.

Lai lemtu par to, vai var uzskatīt, ka aizņēmējs ir nonācis finansiālās grūtībās, būtu jāatsaucas uz definīciju, kas sniegta Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai [..].

[..]

d) Par garantiju tiek maksāta uz tirgu orientēta cena.

Kā norādīts 2.1. punktā, riska uzņemšanos parasti vajadzētu atlīdzināt, maksājot atbilstīgu prēmiju par garantēto vai pretgarantēto summu. Ja cena, ko maksā par garantiju, ir vismaz tikpat augsta kā atbilstošais garantijas prēmijas standarts, ko var konstatēt finanšu tirgos, garantija neietver atbalstu.

Ja finanšu tirgos nevar konstatēt atbilstīgu garantijas prēmijas standartu, garantētā aizdevuma kopējās finanšu izmaksas, tostarp aizdevuma procenti un garantijas prēmija, jāsalīdzina ar līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenu.

[..]”

8. Minētā paziņojuma 4.1. punktā attiecībā uz garantiju ar atbalsta elementu vispārīgu raksturojumu ir noteikts:

“Ja individuāla garantija vai garantiju shēma neatbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam, uzskata, ka tā ietver valsts atbalstu. Tādējādi valsts atbalsta elements jāizsaka kvantitatīvi, lai pārbaudītu, vai atbalstu var uzskatīt par saderīgu saskaņā ar kādu no izņēmumiem attiecībā uz valsts atbalstu. Principā par valsts atbalsta elementu uzskata starpību starp individuālās vai saskaņā ar shēmu piešķirtas garantijas atbilstīgo tirgus cenu un faktisko cenu, ko maksā par minēto pasākumu.

Rezultātā iegūtos gada skaidras naudas dotāciju ekvivalentus diskontē līdz to pašreizējai vērtībai, izmantojot atsauces likmi, tad saskaita, iegūstot kopējo dotācijas ekvivalentu.

Aprēķinot atbalsta elementu garantijā, Komisija īpašu uzmanību veltīs šādiem aspektiem:

a) Individuālu garantiju gadījumā – vai aizņēmējs ir nonācis finansiālās grūtībās. Garantijas shēmu gadījumā – vai shēmas atbilstības kritērijos paredzēta šādu uzņēmumu izslēgšana [skat. sīkāku informāciju 3.2. punktā).

Komisija atzīmē, ka grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tirgus garantijas devējs, ja tāds ir, garantijas izsniegšanas laikā prasa augstu prēmiju, ņemot vērā saistību paredzamo nepildīšanu. Ja iespēja, ka aizņēmējs nevarēs atmaksāt aizdevumu, kļūst īpaši augsta, šī tirgus likme var nepastāvēt un īpašos gadījumos garantijas atbalsta elements var izrādīties tikpat liels, cik summa, kuru faktiski sedz garantija.

[..]”

III. Tiesvedības rašanās fakti, prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

A. Tiesvedības rašanās fakti

9. Strīda priekšvēsture ir detalizēti izklāstīta pārsūdzētajā spriedumā, uz ko šajā ziņā tiek veikta atsauce⁷. Būtiskos faktus, kas ir vajadzīgi šo secinājumu izpratnei, var apkopot šādi.

10. *Larko* ir uzņēmums, kurš ir specializējies laterītu ieguvē un apstrādē, brūnoglū ieguvē un feroniķeļa un tā blakusproduktu ražošanā.

11. Tas tika dibināts 1989. gadā kā jauns uzņēmums pēc *Hellenic Mining and Metallurgical SA* likvidācijas. Pamatlietas faktu rašanās laikā tam bija trīs akcionāri: Grieķijas valsts, kurai piederēja 55,2% akciju ar *Hellenic Republic Asset Development Fund*, privātas finanšu iestādes, starpniecību, *National Bank of Greece SA*, kurai piederēja 33,4% akciju, un *Public Power Corporation* (galvenais elektroenerģijas ražošanas uzņēmums Grieķijā, kura vairākuma akcionārs ir valsts), kuram piederēja 11,4% akciju.

12. *Hellenic Republic Asset Development Fund* 2012. gada martā informēja Eiropas Komisiju par *Larko* privatizācijas programmu.

13. Komisija 2012. gada aprīlī pēc savas ierosmes par minēto privatizāciju uzsāka iepriekšēju izskatīšanu saskaņā ar noteikumiem valsts atbalsta jomā.

14. Tika pārbaudīti seši pasākumi, no kuriem šajos secinājumos ir nozīme tikai otrajam, ceturtajam un sestajam pasākumam, kuri ir turpmāk aprakstīti, jo tikai uz šiem trīs pasākumiem attiecas apelācijas sūdzības otrā pamata pirmā daļa un ceturtais pamats:

- otrais attiecās uz 2008. gadā izsniegto Grieķijas valsts garantiju aizdevumam 30 miljonu EUR apmērā, ko *ATE Bank* piešķīra *Larko* (turpmāk tekstā – “2. pasākums” vai “2008. gada garantija”). Šī garantija trīs gadu laikā sedza aizdevumu pilnā apmērā, un garantijas prēmija bija 1% gadā.
- ceturtais attiecās uz 2010. gadā izsniegto valsts garantiju uz nenoteiktu laiku, lai pilnībā segtu garantijas vēstuli, ko *National Bank of Greece* bija jāizsniedz *Larko* par summu aptuveni 10,8 miljonu EUR apmērā un kurā garantijas prēmija bija paredzēta 2% gadā (turpmāk tekstā – “4. pasākums”);
- sestais attiecās uz divām 2011. gadā izsniegtajām valsts garantijām attiecībā uz diviem aizdevumiem, attiecīgi 30 miljonu EUR apmērā un 20 miljonu EUR apmērā, kurus bija piešķīrusi *ATE Bank*; minētās garantijas nodrošināja pilnīgu šo aizdevumu segumu, un to prēmija bija 1% gadā (turpmāk tekstā – “6. pasākums”).

15. Šīs pārbaudes laikā Komisija lūdza Grieķijas iestādēm papildu informāciju, kas tai tika sniegta 2012. un 2013. gadā. Komisijas dienesti un Grieķijas iestāžu pārstāvji tikās arī sanāksmju laikā.

16. Ar 2013. gada 6. marta lēmumu⁸ (turpmāk tekstā – “lēmums par procedūras sākšanu”) Komisija uzsāka formālu izmeklēšanas procedūru, kas ir paredzēta LESD 108. panta 2. punktā.

17. Minētās procedūras laikā Komisija aicināja Grieķijas iestādes un ieinteresētās trešās personas iesniegt savus apsvērumus par šo secinājumu 14. punktā minētajiem pasākumiem. Komisija no Grieķijas iestādēm saņēma apsvērumus 2013. gada 30. aprīlī, no *Larko* tā nesaņēma apsvērumus.

⁷ Skat. pārsūdzētā sprieduma 1.–14. punktu.

⁸ OV 2013, C 136, 27. lpp., par valsts atbalstu SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).

18. 2014. gada 27. martā Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu. Komisija apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz 2., 4. un 6. pasākumu, kuru izvērtējumam vienīgajam ir nozīme šajos secinājumos, uzskatīja, ka šo trīs pasākumu piešķiršanas laikā *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu⁹ izpratnē.

19. Turklāt Komisija uzskatīja, ka šie pasākumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ka šie pasākumi ir piešķirti, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktā paredzētos paziņošanas un īstenošanas aizlieguma pienākumus un ka minētie pasākumi ir atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu un kuru ir jāatgūst saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu. Visbeidzot Komisija noteica, ka saistībā ar šo atbalstu ir atgūstamas summas pilnā visas garantētās summas apmērā¹⁰.

B. Tiesvedība Vispārējā tiesā

20. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 6. jūnijā, *Larko* cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu, kā arī atmaksāt kopā ar procentiem visas summas, kas, izpildot šo lēmumu, tieši vai netieši, iespējams, tiks no tā atgūtas.

21. Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā prasību noraidīja pilnībā un piesprieda *Larko* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

C. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

22. Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 4. aprīlī, *Larko* lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai un atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

23. Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespried *Larko* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV. Analīze

A. Par otrā pamata pirmo daļu attiecībā uz 2. pasākumu

24. Otrā pamata pirmajā daļā ir izvirzīts jautājums par 2. pasākuma kvalificēšanu par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un, konkrētāk, par šī pasākuma novērtēšanu par tādu, kas *Larko* rada “ekonomisku priekšrocību”.

25. Strīdīgajā lēmumā minēto pasākumu kvalificējot kā valsts atbilstu, Komisija ir pamatojusies uz sava Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) un d) apakšpunktu. Tā kā *Larko* būtībā apgalvo, ka Komisija, piemērojot šo punktu piešķirtajam atbalstam, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatu par lietderīgu vispirms izteikt dažus ievada apsvērumus par šo paziņojumu (1. iedaļa), pirms pievērsties otrā pamata pirmās daļas analīzei (2. iedaļa).

⁹ Par jēdziena “grūtībās nonācis uzņēmums” nozīmi saistībā ar valsts atbalsta kvalifikāciju skat. šo secinājumu 26.–28. punktu.

¹⁰ Šī summa ir 30 miljoni EUR 2. pasākumā, aptuveni 10,8 miljoni EUR 4. pasākumā un 30 un 20 miljoni EUR 6. pasākumā. Skat. šo secinājumu 14. punktu.

1. Ievada apsvērumi par Paziņojumu par garantijām

26. Paziņojumā par garantijām ir izklāstīta Komisijas pieeja attiecībā uz valsts atbalstu, kas tiek piešķirts garantiju veidā, un principi, saskaņā ar kuriem Komisija vēlas pamatot savu LESD 107. un 108. panta interpretāciju, kā arī šo pantu piemērošanu valsts garantijām.

27. Lai noteiktu, vai ar garantiju tiek piešķirta priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, Komisijai saskaņā ar šī paziņojuma 3.1. punktu būtu jāpamato savs vērtējums ar privātā ieguldītāja tirgus ekonomikā principu. Tādēļ ir jāņem vērā reālās iespējas saņēmējam uzņēmumam kapitāla tirgū iegūt līdzvērtīgus finanšu līdzekļus¹¹.

28. Lai atvieglotu vērtējumu par to, vai konkrētais garantijas pasākums atbilst minētajam principam, Komisija šī paziņojuma 3.2. punktā prasa izpildīt vairākus nosacījumus, lai izslēgtu valsts atbalsta esamību, tostarp attiecībā uz individuālām garantijām, pirmkārt, nosacījumu, ka aizņēmējam nav finansiālu grūtību (3.2. punkta a) apakšpunkts) un, otrkārt, ka par garantiju tiek maksāta uz tirgu orientēta cena (3.2. punkta d) apakšpunkts)¹².

29. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai piemērotu šos divus nosacījumus, ir jāņem vērā *tā laika konteksts, kad tika noteikti finanšu atbalsta pasākumi*, kas nozīmē atturēties no jebkāda vērtējuma, pamatojoties uz vēlāku situāciju (turpmāk tekstā – “laika kritērijs”)¹³.

30. Lai noteiktu, vai garantija nav atbalsts, šī paziņojuma 3.2. punkta attiecībā uz garantijām pirmās daļas d) apakšpunktā ir noteikts kritērijs, ka riska uzņemšanos *vajadzētu atlīdzināt, maksājot atbilstīgu prēmiju par garantēto vai pretgarantēto summu* (turpmāk tekstā – “atlīdzības kritērijs”). Proti, ja cena, ko maksā par garantiju, ir vismaz tikpat augsta kā atbilstošais garantijas prēmijas standarts, ko var konstatēt finanšu tirgos, garantija nav atbalsts. Turklāt 3.2. punktā ir paredzētas divas metodes, lai noteiktu, vai sniegtā garantija atbilst šim kritērijam: ir vai nu jāsalīdzina par garantiju samaksātā cena ar atbilstīgu garantijas prēmijas standartu finanšu tirgos, vai arī ir jāsalīdzina garantētā aizdevuma kopējās finanšu izmaksas, ieskaitot aizdevuma procentus un samaksāto prēmiju, ar līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenu.

2. Analīze

31. *Larko* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdas, uzskatot, ka ar 2. pasākumu *Larko* tika piešķirta priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Vispārējā tiesa esot kļūdaini piemērojusi, pirmkārt, laika kritēriju, kvalificējot *Larko* kā “grūtībās nonākušu uzņēmumu” 2. pasākuma piešķiršanas laikā (a iedaļa), un, otrkārt, atlīdzības kritēriju, nospriežot, ka prēmija 1% apmērā neatspoguļoja garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku, kā tas ir paredzēts Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktā (b iedaļa).

a) Par laika kritēriju

32. Iebildums attiecībā uz laika kritēriju ir vērsti pret pārsūdzētā sprieduma 77.–80. punktu un attiecas uz LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu.

11 Skat. Paziņojuma par garantijām 3.1. punkta otro daļu.

12 Skat. Paziņojuma par garantijām 3.1. punkta trešo daļu.

13 Skat. it īpaši spriedumus, 2002. gada 16. maijs, Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, 71. punkts), kā arī 2015. gada 1. oktobris, *Electrabel un Dunamenti Erömü*/Komisija (C-357/14 P, EU:C:2015:642, 50. punkts).

33. Vispirms jānorāda, ka Vispārējā tiesa, lai pārsūdzētā sprieduma 90. punktā secinātu, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot *Larko* par “grūtībās nonākušu uzņēmumu” 2. pasākuma piešķiršanas laikā, ir veikusi analīzi divos posmos. Vispirms pārsūdzētā sprieduma 75.–82. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka, pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju, tā varēja pamatoti secināt, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums. Turpinājumā pārsūdzētā sprieduma 83.–89. punktā Vispārējā tiesa atzīst, ka Komisija nav pieļāvusi tiesību kļūdas, uzskatot, ka 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī Grieķijas valstij kā *Larko* akcionārei bija jāzina par tā grūto situāciju.

34. *Larko* apgalvo, ka Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā sprieduma 77.–80. punktā ir kļūdainš, ņemot vērā, ka faktiskie apstākļi, uz kuriem šis vērtējums ir balstīts, *radās pēc* garantijas piešķiršanas 2008. gada 22. decembrī, pretēji tam, kas ir prasīts Tiesas judikatūrā¹⁴. Šajā ziņā *Larko* balstās uz šādiem trīs argumentiem.

35. Pirmkārt, minētajos punktos norādītie finanšu rezultāti ietverot laiku līdz 2012. gadam un katrā ziņā – 2009. gada negatīvos rezultātus. Otrkārt, 2008. gada finanšu rezultāti arī esot radušies pēc 2008. gada garantijas piešķiršanas, jo finanšu gads vēl nebija pabeigts, finanšu pārskati vēl nebija pat sagatavoti un tādējādi Grieķijas valsts par tiem vēl nebija informēta šīs garantijas piešķiršanas laikā. Līdz ar to Vispārējā tiesa neesot aplūkojusi attiecīgo garantijas piešķiršanas laika kontekstu, kā tas ir prasīts Tiesas judikatūrā. Treškārt, katrā ziņā pat pieņemot, ka 2008. gada dati nebija radušies pēc garantijas piešķiršanas 2008. gadā, šajā brīdī tie esot bijuši īstermiņa dati. Šajā ziņā *Larko* apgalvo, ka no Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 9.–11. punkta izriet, ka uzņēmuma mantiskās situācijas analīze ir jābalsta uz pietiekami gara laikposma datiem, nevis uz datiem, kas atspoguļo vienu mirkli.

36. Komisija uzskata, ka šis iebildums ir jānoraida.

37. Vispirms es norādu, ka, ņemot vērā, ka attiecīgā garantija tika piešķirta 2008. gada 22. decembrī, lai novērtētu, vai *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums garantijas piešķiršanas laikā, atbilstoši Tiesas judikatūrai ir jāņem vērā fakti par laiku līdz šim datumam.

38. Šajā ziņā saistībā ar pirmo *Larko* izvirzīto argumentu jānorāda, ka tas, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 77. punktā min finanšu rezultātus, kuri ietver 2012. gadu, pats par sevi nenozīmē, ka Vispārējā tiesa, lai novērtētu *Larko* finansiālo situāciju 2008. gada garantijas piešķiršanas laikā, ir pamatojusies uz šādiem vēlākiem rezultātiem.

39. Proti, tas, ka Vispārējā tiesa min šādus finanšu rezultātus, ir jālasa kopā ar to, ka Komisija strīdīgajā lēmumā ir izvērtējusi *Larko* finansiālo stāvokli laikposmā, kurā tika veikti *visi* apstrīdētie pasākumi, proti, tā finansiālo stāvokli 2007.–2012. gadā. Tādējādi, pirms atgādināt šos finanšu rezultātus pārsūdzētā sprieduma 77. punktā, Vispārējā tiesa atsauca uz Komisijas lēmumu, saskaņā ar kuru “šajā gadījumā [apstrīdētā] lēmuma 56.–66. apsvērumā Komisija [2., 4. un 6.] pasākum[a], *tostarp* 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī, bija kvalificējusi *Larko* par “grūtībās nonākušu uzņēmumu [..]”¹⁵.

40. Ņemot vērā iepriekš minēto, jākonstatē, ka *Larko* finansiālā stāvokļa novērtēšanai pārsūdzētā sprieduma 78.–80. punktā Vispārējā tiesa pamatojas uz 2008. gadā notikušiem faktiem, proti, uz *Larko* negatīvo pašu kapitālu, apgrozījuma būtisku samazināšanos un ievērojamiem zaudējumiem, ko *Larko* cieta 2008. gadā¹⁶.

41. No tā izriet, ka pirmais *Larko* izvirzītais arguments ir jānoraida.

14 Par šo judikatūru skat. šo secinājumu 29. punktu un 13. zemsvitras piezīmi.

15 Izcēlums mans.

16 No strīdīgā lēmuma 56. punkta un pārsūdzētā sprieduma 77. punkta var secināt, ka šāda informācija attiecas uz 2008. gadu.

42. Attiecībā uz otro *Larko* pausto argumentu, manuprāt, tas ietver divus elementus: pirmkārt, apgalvojumu, ka 2008. gada finanšu rezultāti radās pēc tam, kad tika piešķirta 2008. gada garantija, jo finanšu gads tad vēl nebija noslēgts, un, otrkārt, to, ka Grieķijas valsts nezināja par 2008. gada finanšu rezultātos ietverto informāciju.

43. Attiecībā uz pirmo elementu ir jākonstatē, kā to apgalvo Komisija, ka 2008. gada finanšu pārskatos ir aprakstīti *Larko* finanšu dati par laikposmu no 2008. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim, kas lielākajā mērā attiecas uz laiku pirms garantijas piešķiršanas 2008. gada 22. decembrī. Šajā ziņā jāuzsver, ka konkrētā laikposmā notikušus faktus principā var arī pierādīt ar vēlākiem dokumentiem, kas ir pamatoti ar šiem iepriekš notikušajiem faktiem¹⁷. Šī iemesla dēļ 2008. gada finanšu rezultātos ietverto informāciju nevar uzskatīt par tādu, kas attiecas uz laiku pēc 2008. gada garantijas piešķiršanas.

44. Attiecībā uz otro elementu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 85. punktā konstatē, ka “lietas materiāliem nav pievienots neviens dokuments, kas pietiekami pierādītu, ka dalībvalstij bija zināms par *Larko* grūto situāciju 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī”, un “tātad jautājums ir par to, vai Komisija ir izpildījusi savu pierādīšanas pienākumu, būtībā balstoties uz pieņēmumu, ka Grieķijas valstij garantijas piešķiršanas brīdī bija jāzina par *Larko* grūto situāciju 2008. gada beigās”.

45. Lai gan šajā jautājumā izmantotais formulējums varētu radīt iespaidu, ka Komisija galvenokārt ir pamatojusies uz to, ka Grieķijas iestādes nav pārliecinājušās par *Larko* finansiālo situāciju, manuprāt, ir skaidrs, ka Vispārējā tiesa vēlējās norādīt, ka Komisija ir pamatojusies uz pieņēmumu, ka Grieķijas valstij būtu bijis *vismaz* jāzina par *Larko* grūto situāciju garantijas piešķiršanas laikā.

46. Šāda interpretācija izriet no pārsūdzētā sprieduma 89. punkta, kurā Vispārējā tiesa secina, ka Komisijai bija pamats uzskatīt, ka apdomīgs akcionārs *vismaz* būtu noskaidrojis uzņēmuma faktisko ekonomisko un finansiālo situāciju, pirms tam piešķirt tādu garantiju kā 2008. gada garantija¹⁸.

47. Ņemot to vērā, ir jāatgādina, ka, ciktāl *Larko* ar savu otrā argumenta otro elementu apšaubā to, ka Grieķijas iestādes zināja par *Larko* finansiālo situāciju 2008. gadā¹⁹, tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt faktus.

48. Tomēr Tiesas kompetencē ir izvērtēt, vai Vispārējā tiesa ir sagrozījusi strīdīgā lēmuma tvērumu. Ir jāatgādina, ka šādi sagrozīšanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem, bez vajadzības no jauna izvērtēt faktus un pierādījumus²⁰.

49. Izskatāmajā lietā, lai gan jautājums par to, vai Grieķijas iestādes ir (vai nav) zinājušas par *Larko* finansiālo stāvokli 2008. gadā, attiecas uz faktu konstatēšanu, kas ir vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē, Tiesa tomēr var pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa ir sagrozījusi strīdīgā lēmuma tvērumu šajā jautājumā.

17 Šajā nozīmē skat. arī Vispārējās tiesas spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, Slovēnija/Komisija (T-507/12, nav publicēts, EU:T:2016:35, 180. punkts).

18 Šāda interpretācija ir arī acīmredzama, ņemot vērā Komisijas apsvērumus Vispārējā tiesā. Proti, no šiem apsvērumiem izriet, ka Komisija tajā kā galveno argumentu norāda, ka Grieķijas iestādes nekad nav apgalvojušas, ka tās nezināja par *Larko* grūtībām 2008. gada decembrī. Komisija tikai pakārtoti uzskata, ka, pat pieņemot, ka Grieķijas valsts tajā laikā nezināja par *Larko* finansiālajām grūtībām (kas tā nebija saskaņā ar Komisijas teikto), tai tomēr bija jāpārbauda, vai *Larko* nebija grūtībās nonācis uzņēmums.

19 Jāprecizē, ka *Larko* argumentu saistībā ar Grieķijas iestāžu informētību par tā stāvokli, tā kā ar to tiek apstrīdēts pārsūdzētā sprieduma 77.–80. punkts, nevar uzvert kā tādu, kas ir vērstas pret Vispārējās tiesas vērtējumu pārsūdzētā sprieduma 83.–89. punktā par Komisijai piekritošo pierādīšanas pienākumu.

20 Skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 21. decembris, *Iride*/Komisija (C-329/09 P, nav publicēts, EU:C:2011:859, 36. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2019. gada 19. septembris, Polija/Komisija (C-358/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:763, 44. un 45. punkts).

50. Lai gan šis pēdējais jautājums varētu tikt izvirzīts, ņemot vērā, ka no pirmā acu uzmetiena nekas minētajā lēmumā neļauj uzskatīt, ka Komisijas argumentācija būtu bijusi tāda pati kā tā, ko Vispārējā tiesa ir izklāstījusi šajā jautājumā²¹, tomēr jākonstatē, ka *Larko* uz šādu sagrozīšanu nav norādījis un katrā ziņā, manuprāt, Vispārējā tiesa nav sagrozījusi strīdīgā lēmuma saturu pārsūdzētajā spriedumā.

51. Patiesībā nav strīda par to, ka pati Grieķijas valsts administratīvajā procedūrā nav apstrīdējusi, ka Grieķijas iestādes zināja par *Larko* finansiālo stāvokli 2008. gadā²², uz ko norāda arī Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 88. punktā²³, kas visdrīzāk izskaidro, kāpēc Komisija strīdīgajā lēmumā nav lēmusi par šo jautājumu²⁴.

52. Tādējādi, ņemot vērā šos apsvērumus, Vispārējā tiesa būtībā nosprieda, ka šādos lietas apstākļos Komisija, lai novērtētu, vai *Larko* ir finansiālās grūtībās Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, pamatoti varēja balstīties uz pieņēmumu, ka Grieķijas valsts kā *Larko* vairākuma akcionāre, piešķirot 2008. gada garantiju, zināja par *Larko* finansiālo situāciju vai vismaz tai par to bija jāzina.

53. Turklāt šis Vispārējās tiesas veiktais vērtējums man šķiet pilnīgi loģisks. Proti, kā Vispārējā tiesa būtībā ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 86.–89. punktā, informēts privātais ieguldītājs²⁵, kas piešķirtu tādu garantiju kā šajā lietā, acīmredzami būtu noskaidrojis *Larko* finansiālo situāciju šīs garantijas piešķiršanas brīdī. Līdz ar to, lai rīkotos kā informēts privātais ieguldītājs, Grieķijas iestādēm katrā ziņā bija jānoskaidro uzņēmuma finansiālā situācija. Šajā jautājumā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pašai dalībvalstij ir jāpierāda, ka tā ir rīkojusies kā informēts privātais ieguldītājs²⁶.

54. Ņemot vērā iepriekš minēto, *Larko* otrais arguments ir jānoraida.

55. Tāpat ir jānoraida arī apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītais trešais arguments par to, ka 2008. gada dati attiecās uz īstu laikposmu. Proti, nav strīda par to, ka *Larko* finansiālā situācija sāka pasliktināties 2008. gada vidū²⁷, un neviens fakts neļauj secināt, ka Vispārējā tiesa savu vērtējumu būtu balstījusi, ņemot vērā viena mirkļa atspoguļojumu, kā to norāda *Larko*.

56. No tā izriet, ka iebildums par laika kritēriju saistībā ar jēdzienu “grūtībās nonācis uzņēmums” ir jānoraida.

21 Skat. šo secinājumu 44. punktu.

22 Potī, administratīvajā procedūrā Komisija, uzskatot, ka *Larko* 2008. gada 22. decembrī bija grūtībās nonācis uzņēmums, un attiecīgajam pasākumam varētu būt piemērojams privāta ieguldītāja kritērijs, lūdza Grieķijas iestādēm tai sniegt visu būtisko informāciju, kas tai ļautu pārbaudīt, vai tas tā patiešām ir (skat. lēmuma par procedūras sākšanu 5.1., 5.2.2. un 6. iedaļu). Pēc tam Grieķijas iestādes 2013. gada 30. aprīlī iesniedza apsvērumus (skat. šo secinājumu 17. punktu un lēmuma par procedūras sākšanu 6. punktu), no kuriem izriet, ka šīs iestādes nepiekrīta, ka *Larko* 2008. un 2009. gadā bija grūtībās nonācis uzņēmums, jo grūto situāciju bija izraisījis feroniķeļa cenas negaidīts kritums (skat. strīdīgā lēmuma 24. punktu). Tātad, lai gan minētās iestādes nepiekrīta *Larko* kvalificēšanai par grūtībās nonākušu uzņēmumu, tās tomēr neapstrīdēja ne to, ka zina par uzņēmuma finansiālo stāvokli, ne *Larko* finanšu rezultātus 2008. gadā, kas ir minēti lēmumā par procedūras sākšanu.

23 No šī punkta būtībā izriet, ka administratīvajā procesā Grieķijas iestādes nav pierādījušas, ka tās nevarēja zināt par finansiālajām grūtībām, ar ko saskārās prasītājs.

24 Šajā ziņā jāatgādina, ka *Larko* administratīvajā procesā neiesniedza apsvērumus, un jautājums par to, vai Grieķijas iestādes zināja par *Larko* finansiālo situāciju 2008. gadā, šķiet, ir izvirzīts tikai Vispārējā tiesā.

25 Kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 56. punkta, jāatgādina, ka privāta ieguldītāja kritērija piemērošanas pamatā ir ekonomiskie vērtējumi, kas ir salīdzināmi ar tiem, ko konkrētās lietas apstākļos pirms minētā ieguldījuma veikšanas būtu licis izstrādāt *saprātīgs un informēts privāts ieguldītājs*, kurš ir iespējami vistuvākā situācijā tai, kādā ir minēta dalībvalsts (skat. it īpaši spriedumus, 2002. gada 16. maijs, Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, 71. punkts), un 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82.–84. punkts).

26 Skat. it īpaši spriedumu, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82.–84. punkts).

27 Šajā nozīmē skat. pārsūdzētā sprieduma 77. punktu.

b) Par atlīdzības kritēriju

57. Iebildums par atlīdzības kritēriju ir vērstš pret pārsūdzētā sprieduma 94.–98. punktu un attiecas uz LESD 107. panta 1. punkta un 296. panta 2. punkta pārkāpumu.

58. Minētajos sprieduma punktos Vispārējā tiesa nosprieda, ka Komisija varēja pamatoti secināt, ka garantijas gada prēmiju 1 % apmērā nevar uzskatīt par tādu, kas atspoguļotu garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku, un ka līdz ar to nav izpildīts Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktā noteiktais nosacījums.

59. *Larko* apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini piemērojusi šo nosacījumu, jo Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 95. punktā pati konstatēja, ka Komisija nebija izmantojusi nevienu no divām ar minēto nosacījumu noteiktajām metodēm, proti, vai nu salīdzinājumu ar garantijas prēmiju, kas tiek piedāvāta finanšu tirgos, vai arī kopējo garantētā aizdevuma finanšu izmaksu salīdzinājumu ar līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenu.

60. Līdz ar to, kad Vispārējā tiesa tomēr nosprieda, ka strīdīgajā lēmumā nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, ņemot vērā *Larko* ekonomiskās un finansiālās grūtības un ieguldījuma trūkumu administratīvā procesa laikā, Vispārējā tiesa vienlaikus atteicās piemērot Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktu un noteica *Larko* un Grieķijas valstij pienākumu pierādīt šīs prēmijas atbilstīgo summu, tādējādi atbrīvojot Komisiju no tās pienākuma pašai pārbaudīt, kāda ir atbilstīgā prēmijas summa. Turklāt Vispārējā tiesa esot pārkāpusi arī LESD 296. panta 2. punktu, jo strīdīgo lēmumu neatcēla, kaut arī tas nebija pamatots.

61. Komisija uzskata, ka šis iebildums ir jānoraida. Es piekrītu šai nostājai šādu iemeslu dēļ.

62. Pirmkārt, kā Komisija pamatoti uzskata, Vispārējā neatteicās piemērot Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktu un šajā ziņā neuzlika *Larko* pierādīšanas pienākumu. Šajā punktā kā vienīgais kritērijs tiek prasīts, lai par garantiju tiktu maksāta prēmija saskaņā ar tirgus cenu. Kā tas ir izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 96.–98. punktā, ņemot vērā *Larko* ekonomiskās grūtības un to, ka ne apelācijas sūdzības iesniedzējs, ne Grieķijas iestādes formālās izmeklēšanas procedūras laikā nav sniegušas pierādījumus tam, ka konkrētā prēmija atbilst finanšu tirgos piedāvātai prēmijai vai līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenai, Komisijai nevajadzēja piemērot vienu no divām metodēm precīzas šādas prēmijas summas noteikšanai, lai konstatētu, ka garantija atbilst šim kritērijam.

63. Otrkārt, attiecībā uz LESD 296. panta 2. punktu ir jāatgādina, ka pienākuma norādīt pamatojumu nelabvēlīgam aktam mērķis ir, pirmkārt, sniegt ieinteresētajai personai pietiekamu norādi par to, vai akts ir pamatots vai arī tajā, iespējams, ir pieļauta kļūda, kas ļauj apstrīdēt lēmuma spēkā esamību Savienības tiesā, un, otrkārt, ļaut šai tiesai veikt šī akta tiesiskuma pārbaudi²⁸. Šajā ziņā pienākums norādīt pamatojumu ir jānošķir no jautājuma par to, vai pamatojums ir pamatots²⁹.

64. Šajā gadījumā, kā to norāda Komisija, ir jākonstatē, ka strīdīgais lēmums ir pilnībā pamatots. Turklāt jākonstatē, ka *Larko*, lūdzot atcelt šo lēmumu, varēja pilnībā apstrīdēt to pamatojumu, uz kuru Komisija balstījās apstrīdētajā lēmumā. Vispārējā tiesa tāpat nav pārkāpusi tai saskaņā ar LESD 296. panta 2. punktu uzlikto pienākumu.

65. No iepriekš minētā izriet, ka iebildums saistībā ar atlīdzības kritēriju un līdz ar to – otrā pamata pirmā daļa attiecībā uz 2. pasākumu ir jānoraida kā nepamatota.

²⁸ Skat. it īpaši spriedumus, 2012. gada 15. novembris, *Padome/Bamba* (C-417/11 P, EU:C:2012:718, 49. punkts), un 2016. gada 18. februāris, *Padome/Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96, 74. punkts).

²⁹ Skat. it īpaši spriedumus, 2001. gada 22. marts, *Francija/Komisija* (C-17/99, EU:C:2001:178, 35. punkts), 2015. gada 18. jūnijs, *Ipatau/Padome* (C-535/14 P, EU:C:2015:407, 37. punkts), kā arī 2019. gada 30. aprīlis, *Itālija/Padome* (Vidusjūras zobenzivs nozvejas kvota) (C-611/17, EU:C:2019:332, 48. punkts).

B. Par ceturto pamatu attiecībā uz 2., 4. un 6. pasākumu

66. Ceturtais pamats ir vērsti pret pārsūdzētā sprieduma 180.–195. punktu un ir saistīts ar 2., 4. un 6. pasākuma ietvaros piešķirtā valsts atbalsta apmēra noteikšanu, konkrētāk tas attiecas uz Vispārējās tiesas vērtējumu, saskaņā ar kuru Komisija atbilstoši Paziņojuma par garantijām 4.1. punktam varēja pamatoti secināt, ka šī valsts atbalsta summa ir līdzvērtīga visa garantētā aizdevuma summai.

67. Vispirms norādu, ka attiecībā uz atbalsta apmēra noteikšanu šī punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka “principā par valsts atbalsta elementu uzskata starpību starp individuālās vai saskaņā ar shēmu piešķirtas garantijas atbilstīgo tirgus cenu un faktisko cenu, ko maksā par minēto pasākumu”.

68. No minētā 4.1. punkta trešās daļas a) apakšpunkta izriet, ka, lai aprēķinātu atbalsta elementu garantijā, Komisija it īpaši centīsies noteikt, vai aizņēmējs ir nonācis finansiālās grūtībās. Šajā ziņā grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tirgus garantijas devējs, ja tāds ir, garantijas izsniegšanas laikā prasa augstu prēmiju, ņemot vērā saistību paredzamo neizpildes līmeni. Ja iespēja, ka aizņēmējs nevarēs atmaksāt aizdevumu, kļūst īpaši augsta, šī tirgus likme var nepastāvēt un *īpašos gadījumos* garantijas atbalsta elements var izrādīties tikpat liels, cik summa, kuru faktiski sedz garantija³⁰.

69. *Larko* būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa, atzīstot, ka atgūstamā atbalsta summas apmērs strīdīgajā lēmumā ir noteikts atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktam un Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta trešās daļas a) apakšpunktam, ir pārkāpusi minēto 14. panta 1. punktu, kā arī LESD 108. panta 2. punktu un 296. panta 2. punktu.

70. Šī pamata atbalstam *Larko* izvirza vairākus argumentus, kuri, manuprāt, nav strukturēti un ir neskaidri. Šie argumenti, kā es tos saprotu, būtībā attiecas uz diviem elementiem: pirmkārt, uz vērtējumu par “ārkārtas apstākļu” esamību Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta izpratnē un, otrkārt, uz vērtējumu, saskaņā ar kuru atbalsta elements garantijās ir līdzvērtīgs ar šo garantiju summu, lai gan Grieķijas valstij neesot bijuši jāveic maksājumi par šīm garantijām.

71. Attiecībā uz pirmo elementu *Larko* apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi vairākas tiesību kļūdas, pārsūdzētā sprieduma 193. punktā atzīstot, ka Komisija ir konstatējusi “ārkārtas apstākļus” šī paziņojuma 4.1. punkta izpratnē³¹.

72. Vispārējā tiesa, pirmkārt, esot aizstājusi strīdīgā lēmuma pamatojumu, kurš nebija vai kurš bija vismaz nepietiekams, un uz šo trūkumu Vispārējā tiesa esot norādījusi gan pārsūdzētā sprieduma 189. punktā, gan 192. un 194. punktā. Vispārējās tiesas pamatojums šajā ziņā esot arī esot pretrunīgs un nepietiekams, un Vispārējā tiesa esot pārkāpusi LESD 296. panta 2. punktu, jo tā neatcēla strīdīgo lēmumu, lai gan tas ir juridiski kļūdainis un bez pamatojuma³².

30 Tāpat piebilde, ka Tiesa ir nospriedusi – ja neviena finanšu iestāde, ņemot vērā uzņēmuma nestabilo finansiālo stāvokli, nepiekrītu tam aizdot naudu bez valsts garantijas, tad uzņēmuma iegūtā garantētā aizdevuma *kopējā summa* ir jāuzskata par atbalstu (skat. spriedumu, 2000. gada 5. oktobris, Vācija/Komisija, C-288/96, EU:C:2000:537, 31. punkts).

31 Tādējādi *Larko* neapstrīd minētā paziņojuma 4.1. punktu, bet šī punkta piemērošanu šīs lietas faktiem.

32 Tā kā es saprotu šos argumentus, *Larko* būtībā atsauca uz to, ka ir pārkāpts gan Komisijas un Vispārējās tiesas pienākums norādīt pamatojumu, kas ir būtiska *formas prasība*, gan Vispārējās tiesas un Komisijas sniegtā pamatojuma *pamatotība* (saistībā ar šo atšķirību skat. šo secinājumu 63. punktu). Vēlētās precizēt, ka, lai gan pienākums norādīt tiesību akta pamatojumu ir paredzēts LESD 296. panta 2. punktā, pienākums pamatot spriedumus ir paredzēts Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantā, kas Vispārējai tiesai ir piemērojams saskaņā ar šo statūtu 53. pantu.

73. Otrkārt, Vispārējā tiesa esot uzlikusi *Larko* pierādīšanas pienākumu attiecībā uz “ārkārtas apstākļu” esamību. Komisijai, kurai ir pierādīšanas pienākums, esot bijis pilnībā un konkrēti jāpamato šādu apstākļu esamības vērtējums, un tas nevarot balstīties uz Komisijas “šaubām” par to, vai atbalsta saņēmējs būtu varējis iegūt finansējumu tirgū bez garantijām. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 186.–188. punktā atzīstot, ka iepriekš minētais Komisijas pamatojums ir pietiekams, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu attiecībā uz vajadzīgo pierādījumu līmeni³³.

74. Attiecībā uz šo argumentu pieņemamību neuzskatu, pretēji tam, ko būtībā apgalvo Komisija, ka tie ir jānoraida kā nepieņemami. Proti, manuprāt, tie neattiecas uz faktu konstatēšanu³⁴, bet izvirza tiesību jautājumus, par kuriem Tiesai ir kompetence spriest.

75. Tomēr, manuprāt, šie argumenti būtu jānoraida kā nepamatoti, kā to piedāvā arī Komisija.

76. Manuprāt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 193. punktā nav ne pievienojusi, ne aizstājusi faktus, kas neizriet no paša strīdīgā lēmuma³⁵. Minētajā punktā Vispārējā tiesa pamatoti interpretēja šo lēmumu kopumā, būtībā nospriežot, ka, lai gan ir dažs minētā lēmuma apsvērumu nepilnīgs formulējums, no šī paša lēmuma kopumā, it īpaši no tā 56.–66. apsvēruma, izriet, ka laikā, kad strīdīgie pasākumi tika piešķirti, *Larko* atradās ļoti delikātā situācijā. Šādos apstākļos Komisijai nevar pārnest, ka tā ir pieļāvusi kļūdu, secinot, ka pastāvēja “ārkārtas apstākļi”, kas izpaudās tādējādi, ka *Larko* nebija iespējams pilnībā atmaksāt aizdevuma summu no saviem līdzekļiem.

77. Šajā ziņā ir jāatgādina, kā būtībā ir norādīts arī pārsūdzētā sprieduma 191. punktā, ka ārkārtas apstākļu esamība Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta izpratnē tieši izpaucas kā tas, ka aizņēmējam nav iespējams atmaksāt garantijas segto aizdevuma summu no saviem līdzekļiem.

78. Attiecībā uz Komisijas it kā “šaubām” par *Larko* spēju tirgū iegūt finansējumu bez garantijām, Vispārējā tiesa pamatoti noraidīja šo apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu un pārsūdzētā sprieduma 187. un 188. punktā atzina, ka, lasot strīdīgo lēmumu kopumā, no tā pietiekami skaidri izriet, ka Komisija uzskatīja, ka tas bija vismaz mazticams, ka *Larko* būtu varējis iegūt aizdevumu tirgū bez Grieķijas valsts iejaukšanās.

79. Kā Komisija atkārtoja Tiesā, strīdīgā lēmuma visaptverošs lasījums apliecina šo Komisijas nostāju. Attiecībā uz 2. pasākumu teikumā, kas seko uzreiz pēc vārda “apšaubāms” (“doubtful”), ir precizēts, ka “citiem vārdiem” (“in other words”) Komisija uzskata, ka *Larko* ir saņēmis priekšrocību, kas ir līdzvērtīga garantētā aizdevuma summai, jo bez valsts garantijas tā nebūtu varējusi saņemt jebkādu citu garantiju no tirgus. Attiecībā uz 6. pasākumu teikumā, kurā ir vārds “apšaubāms”, ir atsauce uz to pašu argumentāciju, kāda ir pausta attiecībā uz 2. pasākumu.

80. Turklāt, kā Vispārējā tiesa norādījusi pārsūdzētā sprieduma 193. punktā, ir jāuzsver, ka nedz Grieķijas iestādes, nedz arī apelācijas sūdzības iesniedzējs administratīvajā procesā nekādā veidā neapstrīdēja Komisijas vērtējumu saistībā ar ārkārtas apstākļu esamību.

33 Šo argumentu attiecībā uz pierādījumu līmeni es saprotu tādējādi, ka tas būtībā attiecas uz apgalvojumu, ka Vispārējā tiesa *Larko* ir uzlikusi pierādīšanas pienākumu saistībā ar “ārkārtas apstākļu” esamību.

34 Konkrētāk, Komisija uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 192.–194. punktā Vispārējā tiesa atzīst, ka strīdīgajā lēmumā ir pierādīts, ka strīdīgo pasākumu piešķiršanas brīdī *Larko* bija “īpaši delikātā situācijā” tā apgrozījuma pastāvīgā krituma un negatīvā pašu kapitāla dēļ, no kā varēja secināt, ka ir zaudēts viss uzņēmuma kapitāls. Šī uzņēmuma īpaši delikātā stāvokļa sekas izpaudās tādējādi, ka “*Larko* nevar atmaksāt visu aizdevuma summu no saviem līdzekļiem”. Pēc Komisijas domām, apelācijas sūdzības iesniedzējs, apstrīdot šos konstatējumus, apšaubā Vispārējās tiesas konstatētus faktus.

35 Jāatgādina, ka Savienības tiesai, izskatot prasību atcelt tiesību aktu, kas celta saskaņā ar LESD 263. pantu, ir vienīgi jāpārbauda apstrīdētā akta likumība. Līdz ar to Vispārējās tiesas kompetencē nav novērst iespējamo pamatojuma trūkumu vai papildināt Komisijas pamatojumu, pievienojot tam vai aizstājot elementus, kas neizriet no paša strīdīgā lēmuma (skat. arī spriedumus, 2006. gada 7. jūnijs, *UFEX* u.c./Komisija (T-613/97, EU:T:2006:150, 70. punkts), kā arī 2008. gada 22. oktobris, *TV2/Dānija* u.c./Komisija (T-309/04, T-317/04, T-329/04 un T-336/04, EU:T:2008:457, 182. punkts).

81. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ, manuprāt, ir skaidrs, ka Vispārējā tiesa nav nedz aizstājusi Komisijas pamatojumu, nedz noteikusi prasītājam pienākumu pierādīt “ārkārtas apstākļu” esamību. Turklāt Vispārējās tiesas pamatojums šajā jautājumā nav pretrunīgs. Proti, tas, ka Vispārējā tiesa ir pieminējusi dažus nepilnīgus vai lakoniskus formulējumus Komisijas pamatojumā, nav pretrunā Vispārējās tiesas secinājumam, saskaņā ar kuru minētajā pamatojumā, lai gan ir šie formulējumi, nav pieļautas tiesību kļūdas.

82. Attiecībā uz LESD 296. panta 2. punktu ir jākonstatē, ka strīdīgais lēmums ir pilnīgi pamatots³⁶. Tāpat arī attiecībā uz Vispārējās tiesas pamatojumu pārsūdzētajā spriedumā ir jākonstatē, ka tas ir pilnībā pamatots, kas turklāt skaidri izriet no vairākiem *Larko* izvirzītajiem argumentiem saistībā ar Vispārējās tiesas pamatojuma pamatotību. Šajā jautājumā fakts, ka Vispārējā tiesa pēc būtības ir izdarījusi citādu secinājumu nekā apelācijas sūdzības iesniedzējs, pats par sevi nevar padarīt pārsūdzēto spriedumu par tādu, kurā nav sniegts pamatojums³⁷.

83. Saistībā ar otro elementu *Larko* būtībā izvirza trīs argumentus attiecībā uz pārsūdzēto spriedumu³⁸.

84. Pirmkārt, lai gan strīdīgā lēmuma pieņemšanas brīdī bija skaidrs, ka neviena no šīm garantijām nav izmantota, Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi Komisijas pieeju, kura, nevēršoties pie Grieķijas iestādēm, esot tikai konstatējusi, ka tās rīcībā nav pierādījumu tam, ka minētās garantijas būtu izmantotas³⁹. Tādējādi tā neesot ievērojusi Komisijai noteikto pienākumu veikt lietas materiālu rūpīgu un objektīvu pārbaudi atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam.

85. Pretēji Komisijas viedoklim neuzskatu, ka šis arguments ir nepieņemams. Neapšaubāmi tas ir balstīts uz faktu konstatēšanu, par ko tikai Vispārējai tiesai ir kompetence lemt⁴⁰. Tomēr jautājums par to, vai Vispārējai tiesai šādu informāciju būtu bijis jāņem vērā, ir tiesību jautājums.

86. Ņemot to vērā, uzskatu tāpat kā Komisija, ka arguments ir jānoraida kā nepamatots.

87. Proti, garantiju izmantošana (vai neizmantošana) un aizdevumu atmaksa (vai neatmaksāšana) attiecas uz faktiem, kas ir notikuši pēc strīdīgo pasākumu piešķiršanas, un tātad to nevar ņemt vērā, nedz lai pasākumus kvalificētu kā atbalstu, nedz lai aprēķinātu atbalsta elementu, kas ar tiem ir piešķirts. Vispārējā tiesa ir pareizi izdarījusi šādu secinājumu, atgādinot pārsūdzētā sprieduma 181. un 182. punktā atbilstošo judikatūru.

88. Turklāt jākonstatē, ka pierādījumi, uz kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda saistībā ar aizdevumu atmaksu un to, ka garantijas netika izmantotas, Komisijai administratīvajā procesā nebija iesniegti. Šajā ziņā jāatgādina, ka Komisijas lēmuma tiesiskums ir jāvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas bija tās rīcībā brīdī, kad tā pieņēma strīdīgo lēmumu⁴¹.

36 Attiecībā uz LESD 296. panta 2. punkta piemērošanas jomu skat. šo secinājumu 63. punktu.

37 Skat. it īpaši spriedumu, 2010. gada 20. maijs, *Gogos/Komisija* (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 35. un 36. punkts).

38 Precizēju, ka *Larko* tāpat arī izvirza dažādus argumentus, kas ir vērsti pret strīdīgo lēmumu, tomēr neprecizējot, kādā ziņā pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta tiesību kļūda, kas neļauj Tiesai veikt pārbaudi.

39 Proti, no 2008. gada aizdevuma līguma (2. pasākums), kas bija Komisijas rīcībā, izrietot, ka šī aizdevuma atmaksa bija jāpabeidz 2012. gada 31. martā, proti, labu laiku pirms strīdīgā lēmuma pieņemšanas 2014. gada 27. martā. Tādējādi Komisijas rīcībā esot bijuši visi pierādījumi, ļaujot secināt, ka minētais aizdevums jau ir atmaksāts. Runājot par aizdevuma atmaksu atbilstoši 2010. gada aizdevuma līgumam (4. pasākums), tai bija jānotiek 45 dienu laikā pēc strīdīgā lēmuma pieņemšanas. Minētajā datumā Komisija esot varējusi konstatēt, ka aizdevumi atbilstoši 2011. gada aizdevuma līgumam (6. pasākums) jau ir daļēji atmaksāti.

40 Skat. it īpaši spriedumu, 1994. gada 1. jūnijs, *Komisija/Brazzelli Lualdi* u.c. (C-136/92 P, EU:C:1994:211, 49. punkts).

41 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 24. septembris, *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija* (C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168. punkts).

89. Otrkārt, pārsūdzētajā spriedumā neesot norādīts pamatojums, jo Vispārējā tiesa neesot pārbaudījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja apsvērumus pirmām kārtām saistībā ar strīdīgā lēmuma pilnībā saistošo raksturu attiecībā uz atgūstamo summu, pamatojoties uz spriedumu lietā *Mediaset*⁴², un otrām kārtām – ar faktu, ka Komisija pati ir atzinusi kļūdas šajā ziņā savā lēmumā.

90. Šajā ziņā jānorāda, ka, lai gan apelācijas tiesvedībā Tiesas pārbaudes mērķis ir tostarp pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa no juridiskā viedokļa pietiekami ir atbildējusi uz visiem apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītajiem argumentiem, Vispārējās tiesas pienākumu pamatot savus lēmumus nevar interpretēt tādējādi, ka tai būtu pienākums detalizēti atbildēt uz katru lietas dalībnieka izvirzīto argumentu⁴³, kas, manuprāt, tā ir šajā gadījumā.

91. Treškārt, sekas tam, ka atbalsta summa ir noteikta kā līdzvērtīga ar garantētā aizdevuma pilnu vērtību, lai gan garantija nav izmantota, esot pretrunā Tiesas judikatūrai, saskaņā ar kuru Komisijas lēmumi, ar kuriem uzdots atgūt valsts atbalstu, ir vērsti uz to, lai atjaunotu agrāko situāciju, un tie nevar būt sods, kas pārsniedz faktiski saņemto priekšrocību⁴⁴.

92. Par šo jautājumu pilnības labad jānorāda, ka papildus argumentiem, ko jau esmu izklāstījis šo secinājumu 87. un 88. punktā un ar kuriem pietiek, lai noraidītu trešo *Larko* izvirzīto argumentu, man šķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvojums, ka tas ir, tā sakot, spiests divas reizes samaksāt atbalstu, ir kļūdainis. Proti, kā norāda Komisija, šķiet, ka *Larko* jauc divus dažādus maksāšanas pienākumus, kas gulstas uz uzņēmumu, kurš ir saņēmis atbalstu valsts garantijas veidā. Pirmkārt, saņēmējam uzņēmumam valstij ir jāatmaksā atbalsta summa, ko tas ir saņēmis. Otrkārt, protams, ka šim uzņēmumam ir pienākums atmaksāt bankai aizdevumu, ko tas ir ieguvis, pateicoties šai valsts garantijai.

93. No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka ceturtais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

V. Secinājumi

94. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un neskarot citu apelācijas sūdzības pamatu pamatotību, piedāvāju Tiesai noraidīt otrā pamata pirmo daļu, kā arī ceturto pamatu kā nepamatotus. Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

42 Spriedums, 2014. gada 13. februāris (C-69/13, EU:C:2014:71).

43 Skat. it īpaši spriedumu, 2003. gada 11. septembris, Beļģija/Komisija (C-197/99 P, EU:C:2003:444, 81. punkts).

44 *Larko* atsaucas it īpaši uz 1999. gada 17. jūnija spriedumu, Beļģija/Komisija (C-75/97, EU:C:1999:311, 65. punkts).